

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Centrum Windykacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko A. B. i I. B. o zapłatę: 1) utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym 22 marca 2016 r. przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie II Nc 81/16, 2) nie obciążył pozwanych kosztami procesu ponad kwotę 3.743 zł zasądzoną nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 22 marca 2016 r. przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie II Nc 81/16, 3) przyznał i nakazał wypłacić adw. S. D. (1) z Kancelarii Adwokackiej w Ł. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 5.904 zł, w tym podatek VAT w kwocie 1.104 zł, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu.

Od opisanego wyroku apelację wywiedli pozvani, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

1) naruszenie przepisów postępowania:

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez dowolne, sprzeczne z zasadami logiki i zasadami doświadczenia życiowego ustalenie: że w dniu 14 stycznia 2013 roku (tj. w dacie złożenia podpisu na adnotacji weksla) T. G. był prezesem spółki G., S.A. podczas gdy powód nie złożył do akt sprawy wydruku KRS z którego wynikałoby umocowanie T. G. do reprezentowania (...) S.A. w tym czasie, a pozvani kwestionowali umocowanie T. G. do reprezentowania (...) S.A., że powód wezwał pozwanych do wykupienia weksla w 2013 roku, podczas gdy powód poza dokumentami wezwania do wykupienia weksla nie załączył w toku postępowaniu potwierdzenia doręczenia pozwany tych wezwań, nadto pozvani kwestionowali fakt doręczenia im wezwań do wykupienia weksla w 2013 roku, wskazując że wezwania mogli odebrać dopiero w 2016 roku, że pozvani nie mogą podnosić zarzutów ze stosunku podstawowego łączącego pozwanych i remitenta ((...) S.A.) m.in. zarzutu przedawnienia wierzytelności z umowy łączącej pozwanego i (...) S.A., podczas gdy sam powód (indosatariusz) odnosił się do łączącego pozwanych i (...) S.A. stosunku podstawowego, nadto pozvani, konsekwentnie wskazywali, że do wypełnienia weksla doszło po przedawnieniu się wierzytelności ze stosunku podstawowego, nadto weksel został wypełniony sprzecznie z deklaracją wekslową,

- art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i obciążenie pozwanych kosztami postępowania w wysokości 3.743 złotych, podczas gdy przez wzgląd na szczególnie uzasadnione okoliczności Sąd winien nie obciążać pozwanych w ogóle kosztami,

2) naruszenie prawa materialnego:

- art. 10 prawa wekslowego polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu, że powodowie nie mogą podnosić zarzutu, iż weksel nie został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową z czym był związany zarzut przedawnienia wierzytelności, którą weksel in blanco miał zabezpieczać, gdyż z chwilą indosu na rzecz powoda zobowiązanie wekslowe oderwało się od stosunku podstawowego, podczas gdy sam powód poprzez załączenie deklaracji wekslowej przyznał, że miał świadomość tego, że w chwili wypełnienia weksla wierzytelność (...) S.A. była przedawniona, a przez wypełnienie weksla działał w złej wierze,

- art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie względem pozwanych, podczas gdy, wystąpienie przeciwko pozwany z powództwem po ponad 12 latach od daty pierwotnej umowy pozwanego z (...) SP. z o.o., wypełnienie deklaracji wekslowej pomimo przedawnienia wierzytelności względem (...) S.A., wezwaniu pozwanych do wykupienia weksla dopiero w 2016 roku, skutkuje tym, że powód czyni ze swojego prawa użytek, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa i działanie powoda nie powinno być uważana za wykonywanie prawa.

Skarżący wniesli o zmianę wydanego w sprawie orzeczenia poprzez uchylene nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 22 marca 2016 roku roku wydanym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt: II Nc 81/16 i oddalenie powództwa w całości, zasądzenie na rzecz adwokat S. D. (2) kosztów pomocy

prawnej udzielonej pozwanym z urzędu w postępowaniu przed Sądem II Instancji oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części. Jednocześnie przez wzgląd na art. 102 k.p.c. w razie nie podzielenia przez Sąd II Instancji argumentów pozwanych wskazanych w apelacji nieobciążanie pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., albowiem prawidłowo ustalony i oceniony w zgodzie z regułami wynikającymi z przywołanej normy prawnej stan faktyczny determinuje kierunek dalszych rozważań na płaszczyźnie prawa materialnego.

W doktrynie i judykaturze panuje zgoda co do tego, że z uwagi na przyznaną sądowi swobodę w ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie wtedy, gdy podstawą rozstrzygnięcia uczyniono rozumowanie sprzeczne z zasadami logiki bądź wskazaniami doświadczenia życiowego. Dlatego w sytuacji, gdy na podstawie zgromadzonych dowodów możliwe jest wyprowadzenie konkurencyjnych wniosków co do przebiegu badanych zdarzeń, dla podważenia stanowiska orzekającego sądu nie wystarcza twierdzenie skarżącego o wadliwości poczynionych ustaleń odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie jakich to konkretnie uchybień w ocenie dowodów dopuścił się orzekający sąd naruszając w ten sposób opisane wyżej kryteria, wiążące w ramach swobodnej oceny dowodów (tak np. K. F. - G. w: Kodeks postępowania cywilnego, pod red. A. Z., W. 2006, tom I, s. 794, 795, por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2008r., I ACa 205/08, L., w którym stwierdzono: „Fakt, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego, nie oznacza naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.. Ocena dowodów należy bowiem do sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne niż przyjęte przez sąd, nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.”; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005r., III CK 314/05, Orzecznictwo w Sprawach (...)/, w którego tezie stwierdzono, że: „Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów”.

Odnosząc powyższe do stanowiska skarżących uznać trzeba, iż nie sprostali oni opisanym wymogom formułowania analizowanego zarzutu. Wbrew ich stanowisku Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że w dniu 14 stycznia 2013 roku T. G. był uprawnionym do jednoosobowej reprezentacji (...) Spółki Akcyjnej. Okoliczność ta wynikała z pełnego odpisu z KRS dotyczącego spółki, który został załączony w poczet materiału dowodowego sprawy. Niezasadne są twierdzenia apelujących, odnośnie błędnych ustaleń dotyczących wezwania pozwanych do wykupu weksla. Prawidłowo Sąd Rejonowy ustalił, że powód wezwał pozwanych do zapłaty sumy wekslowej. Okoliczność ta została udowodniona wezwaniem do zapłaty, potwierdzeniem nadania z datą stempla pocztowego a także przesłuchaniem pozwanych. Stanowisko skarżących jest wyrazem polemiki, z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi Sądu Rejonowego.

Nie zasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 102 k.p.c. poprzez brak całkowitego odstąpienia od obciążenia pozwanych kosztami procesu na rzecz powoda. Wskazać trzeba na stanowisko judykatury, wedle którego „sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór, (tak SN w postanowieniu z dnia 17 listopada 2010r., II PZ 38/10, LEX nr 687034 oraz w wyroku z dnia 27 maja 2010r., II PK 359/09, LEX nr 603828 i podobnie w postanowieniu z dnia 13 grudnia 2007r., I CZ 110/07, LEX nr 621775). Powyższe oznacza, że ingerencja sądu odwoławczego może nastąpić jedynie w wypadkach, gdy granice swobody oceny okoliczności sprawy

in concreto zostały przekroczone, co jednak w niniejszej sprawie nie miało miejsca. W apelacji pozwani nawet nie wskazali tych okoliczności poza ogólnym stwierdzeniem, że w sprawie winien znaleźć zastosowanie art. 102 k.p.c. i skutkować odstąpieniem od obciążenia pozwanych także kosztami procesu w wysokości 3.743 zł na rzecz powoda.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 10 prawa wekslowego. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy przeanalizował kwestię, czy uzupełnienie weksla in blanco nastąpiło przed upływem terminu przedawnienia roszczenia zabezpieczonego wekslowo.

Niezależnie od powyższego w sprawie istotne znaczenie ma fakt, że weksel wystawiony przez pozwanego, został indosowany na rzecz powoda. Zgodnie z treścią art. 17 prawa wekslowego osoby, przeciw którym dochodzi się praw z wekslu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Puszczenie weksla w obieg za pomocą indosu zatem otwiera drogę do powstania abstrakcyjności zobowiązania wekslowego, która odnosić się może do tych osób, które nie były ani wystawcą weksla, ani jego remitentem i dlatego co do zasady nie znają treści stosunków osobistych między nimi, w związku z czym nie można w stosunku do nich podnosić zarzutów, opartych na tych stosunkach, o ile przy nabyciu weksla nie działały świadomie na szkodę dłużnika. Na wypełnienie weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, w tym po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, może powołać się także poręczyciel wekslowy do czasu indosowania weksla przez remitenta (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna, z dnia 23 marca 2018 r, II CSK 370/17, L.).

W okolicznościach sprawy, z uwagi na indosowanie weksla i abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego, pozwani nie mogą skutecznie podnosić zarzutu, że weksel nie został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową. Zwłaszcza, że pozwani nie udowodnili, iż powód nabywając weksel działał ze świadomością pokrzywdzenia pozwanych.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 5 k.c. Zdaniem pozwanych przepis ten powinien zostać uwzględniony w postępowaniu, z uwagi na upływ 12 lat od daty pierwotnej umowy zawartej przez pozwanego z (...) SP spółką z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zastosowanie art. 5 k.c. nie może udaremniać celów przepisów prawa wekslowego. Okoliczności dotyczące upływu czasu od zawarcia umowy ze stosunku podstawowego nie są wystarczające do uznania, że zachodziły wyjątkowe okoliczności, które pozwalały uznać, że dochodzenie przez powoda roszczenie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Zastosowanie lub odmowa zastosowania przepisu art. 5 k.c. musi być zobiektywizowana, co zapewnia precyzyjna prezentacja argumentacji będącej podstawą rozstrzygnięcia. Sąd oceniając stosowanie w konkretnej sprawie art. 5 k.c. musi wyjaśnić, jakim wartościom i ze względu na jakie okoliczności konkretnej sprawy dał pierwszeństwo, nie kierując się przy tym z góry określonym schematem myślowym. Omawiana klauzula generalna ma charakter wyjątku, co oznacza, że odmowa udzielenia ochrony prawnej musi być uzasadniona istnieniem okoliczności szczególnie rażących (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna, z dnia 9 listopada 2016 r., II CSK 93/16, L.). W przedmiotowej sprawie nie wystąpiły szczególnie rażące okoliczności, które nakazywałyby zastosowanie art. 5 k.c. i oddalenie powództwa. Okolicznością taką nie jest trudna sytuacja finansowa pozwanych, czy upływ czasu od daty zawarcia umowy przez pozwanego.

Mając na uwadze powyższe, a także fakt, że w postępowaniu apelacyjnym nie ujawniono okoliczności, które Sąd II instancji winien wziąć pod uwagę z urzędu i które mogłyby skutkować uwzględnieniem wniosków złożonego środka zaskarżenia, apelacja podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Okoliczności rozpoznawanej sprawy przemawiają za przyjęciem, że zaistniały wypadki szczególnie uzasadnione, łączące się z charakterem dochodzonego roszczenia. W opisanym stanie rzeczy przekonanie skarżących o zasadności – składanej apelacji choć niewątpliwie subiektywne - znajduje swoje usprawiedliwienie.

W punkcie 3 wyroku Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi na rzecz adwokata S. D. (2) kwotę 1.476 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu w postępowaniu apelacyjnym. Jej wysokość została ustalona odpowiednio do § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 i § 4 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 r (Dz.U. z 2016 r, poz. 1716). Jest to wynagrodzenie równe 50% stawki minimalnej (2.400 zł) powiększone o stawkę VAT, tj. stanowiącą kwotę 276 złotych.